

אי משום חצי כופר לאו שיורא הוא – ... כופר half If on account of that is not an omission

Overview

The גמרא challenges the view of פלגא נזקא קנסא from a ברייתא which mentions the differences between a תם and a מועד. If we maintain the rule would be that if the owner of a תם admits to doing damage, he would be פטור, since מודה בקנס פטור. The גמרא asks why the ברייתא does not mention this difference between a תם and a מועד. The גמרא answers that the ברייתא omitted this difference. The question was asked what else was omitted. The גמרא replied that חצי כופר was omitted; a מועד pays כופר (for killing a person) and a תם is פטור from (even חצי כופר). At this point there is no question on the omission of חצי כופר is not an omission since the ברייתא follows the view of ר' who maintains that a תם pays חצי כופר. Our תוספות will discuss this last statement.

פירוש¹ דליקשי למאן דאמר פלגא נזקא ממונא² –

The explanation of this statement 'אי משום חצי כופר לאו שיורא הוא' is **that the פלגא נזקא** anticipates **a difficulty according to the one who maintains ממונא** -

מאי שייר דהאי שייר דלא שייר אלא חצי כופר³ –

What else did the ברייתא omit, that it omitted only this rule of חצי כופר⁴ –

The גמרא replies that there is no difficulty on the ממונא פ"נ מ"ד –

דהא מני רבי יוסי הגלילי היא ולא שייר כלום –

Because this מ"ד will maintain that the ברייתא **follows the view of ריה"ג**, that a תם pays חצי כופר **and** therefore the ברייתא **omitted nothing**. There is no difference between a תם and a מועד concerning כופר.⁵

¹ The term פירוש is (usually) used when there is a difficulty with the simple understanding of the text; and a second (more complicated) explanation must be offered. The difficulty here is that seemingly we are now again challenging the מ"ד פלגא נזקא קנסא that there is no other שיור, since the ברייתא is following the view of ריה"ג. However there is no indication at all that the ברייתא follows the view of ריה"ג, rather it would seem the ברייתא follows the view of his opponents who maintain that a תם does not pay כופר at all. Therefore the מ"ד פלגא נזקא קנסא to the view of the שיור of כופר is a proper one and there is no difficulty from this. What does the גמרא mean with the statement חצי כופר לאו שיורא הוא?

² The גמרא is not challenging the קנסא נזקא (as explained in footnote # 1), but rather the view of פלגא נזקא ממונא.

³ According to the מ"ד פלגא נזקא קנסא the ברייתא omitted two laws; however according to the מ"ד פלגא נזקא ממונא, the ברייתא omitted only one law; the ruling of כופר.

⁴ The גמרא does not actually ask this question, rather the statement אי משום חצי כופר לאו שיורא הוא is an answer to this anticipated question.

⁵ See תוספות בד"ה רש"י and בד"ה ריה"ג.

seeks to validate this explanation:⁶

דכהאי גוונא איכא פרק שלשה מינין (נזיר דף לח, ב⁷) ובפרק החליל (סוכה דף נד, ב⁸):

For there is a similar situation in פרק שלשה מינים and in פרק החליל.

Summary

The statement מ"ד is to resolve any question on the מ"ד הוא שיורא לאו כופר לאו שיוורא הוא פלגא נזקא ממונא.

Thinking it over

Does the מ"ד follow the view of ריה"ג that חצי כופר תם משלם חצי כופר?

⁶ The difficulty inherent in this explanation is that initially the גמרא challenged the view of פ"נ קנסא (and resolves it), then without any indication, it responds to an undisclosed (anticipated) question on the מ"ד פ"נ. This is highly unusual. תוספות maintains that there is precedent for this.

⁷ See תוספות ד"ה שייר who explains the גמרא there, similar to his explanation here.

⁸ See תוספות ד"ה אי תוס' here.